

ПРОТОКОЛ

26.06.2023 №1

Спільне засідання громадської та науково-експертної рад при Укрдержархіві (в режимі відеоконференції Zoom)

Голова: Ірина Матяш

Присутні члени громадської ради та науково-експертної рад:

Ольга Бондар, Руслан Бортнік, Валерій Васильєв, Владислав Верстюк, Віктор Долецький, Андрій Карнатовський, Ірина Матяш, Олексій Новіков, Анна Олійник, Юрій Піжук, Олександр Сухомлін, Валентина Бездрабко, Володимир Дмитрук, Григорій Клепак, Марина Палієнко.

Відсутні з поважних причин: Дмитро Заборін, Сергій Гальченко, Георгій Папакін, Валентина Піскун.

Запрошені: Анатолій Хромов, Тетяна Ємельянова, Ірина Дубок, Юлія Прилепішева, Оксана Бублик.

Формат проведення: Zoom конференція

Тривалість – 45 хвилин

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Стан виконання Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів на 2022 – 2025 роки (2022 рік та I квартал 2023 року)

Доповідач: перший заступник Голови Державної архівної служби України Тетяна ЄМЕЛЬЯНОВА,

Співдоповідач: директор департаменту архівної справи Ірина ДУБОК.

2. Різне

Ірина Матяш: Ознайомила присутніх із запропонованим порядком денним.

1. СЛУХАЛИ:

Тетяна Ємельянова: подякувала членам громадської та науково-експертної рад, що зібралися для обговорення Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів на 2022 – 2025 роки (далі – Програми оцифрування), яка є надзвичайно важливою. Розповіла про передумови запровадження Програми оцифрування, її мету та завдання, актуальність, перспективи для учасників Програми оцифрування (архівних установ та їх працівників), інструменти стратегічного планування, координаційну, експертну та методичну підтримку архівних установ в процесі оцифрування, а також механізми корегування діджиталізації.

Підсумовуючи, зазначила, що період з 2022 року по перший квартал 2023 року – є ціннісним досвідом, який репрезентує рівень консолідації зусиль архівістів у здійсненні місії доступу до документів Національного архівного фонду (далі – НАФ) та забезпечення їх збереженості попри широкомасштабну російську агресію проти України.

Ірина Дубок: розповіла членам засідання про здійснення підготовчого етапу Програми оцифрування, який супроводжувався низкою коригуючих та роз'яснювальних заходів. Зазначила учасників Програми оцифрування (архівні установи), види документів НАФ, які були рекомендовані до планів оцифрування, та залучення партнерів у реалізації Програми оцифрування.

Ознайомила членів засідання з результатами Програми оцифрування за 2022 рік. Попри вторгнення росії на територію суверенної України звітні показники за 2022 рік становлять 98% від запланованих програмою. Державними архівами загалом оцифровано 271913 одиниць зберігання та обліку і 31770 описів справ на документи НАФ. Лідерами програми оцифрування серед центральних архівних установ є ЦДАЕА, ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, а серед обласних – держархіви Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Полтавської та Хмельницької областей. Зазначила, що найбільш результативним було оцифрування із залученням партнерів, якими для архівних установ у 2022 році стали FamilySearch International, благодійна організація «Благодійний фонд» Меморіал Голокосту «Бабин Яр» та Мукачівська греко-католицька єпархія.

Підсумовуючи, вказала на виявлені упродовж 2022 року недоліки з реалізації Програми оцифрування та назвала шляхи їх вирішення в подальшому.

Під час обговорення ВИСТУПИЛИ:

Олексій Новіков: Оскільки певні документи були передані від Державного архіву Одеської області, чи проводить оцифрування документів Ізмаїльського архіву?

Ірина Дубок: Державний архів Одеської області є учасником програми оцифрування, але Комунальна установа «Ізмаїльський архів» не включена до складу учасників. Тому для відповіді на ваше запитання Укрдержархів має звернутися до Державного архіву Одеської області та Комунальної установи «Ізмаїльський архів».

Ольга Бондар: У мене є зауваження. Виходячи з юридичної практики, виникла велика проблема з поновленням документів 1930–1940 років, яких немає в реєстру ДРАЦС. В мене прохання, чи може Укрдержархів звернути увагу на питання оцифрування документів ДРАЦС 1930–1940 років, які стосуються ще живих людей. Адже, наприклад, є питання щодо поновлення свідоцтв про народження людей 1933, 1934, 1935 років. Тоді людина звертається до ДРАЦСу, ДРАЦС – до архіву, це займає багато часу, бо ці документи неоцифровані.

Ірина Дубок: Так, дякуємо за пропозицію. Вона дійсно слухна. Будемо знову рекомендувати архівам, щоб в першу чергу оцифровували соціально значущі документи, зокрема документи ДРАЦСів.

Ольга Бондар: Чи може Укрдержархів звернутися до УНДІАСД або самостійно зробити аналог каталогу метричних книг, але щодо записів ДРАЦСів. Оскільки змінювалися адміністративно-територіальні одиниці, виникають складнощі у людей щодо пошуку документів.

Ірина Дубок: Добре. порушимо це питання на засіданні Нормативно-методичної комісії Укрдержархіву та надамо таку пропозицію УНДІАСД.

Олексій Новіков: Щодо господарських книг, які зберігаються зараз в сільрадах, старостатах тощо. На скільки мені відомо, вони були передані до районних відділів. Чи є в планах їх сканування в рамках цієї програми?

Ірина Дубок: В рамках цієї програми архіви самостійно визначають, які документи будуть оцифровані. На сьогодні господарські та домові книги будуть передані до наших архівів через 75 років, тому вони не можуть бути включені до Програми оцифрування. Зазначені документи надійдуть раніше до державних обласних архівів, якщо будуть ліквідовуватися архівні відділи районних чи міських рад. Втім, ці документи будуть зберігатися постійно.

Олексій Новіков: Це зрозуміло, але як бути з документами 1944 року? Наприклад, комплект документів 1944–1946 років, у яких 75 років вже минуло. Що з ними? Чи будуть вони передаватися в обласні архіви? Тому, що з власної практики, ці документи знаходяться в жахливому стані.

Ірина Дубок: Я розумію ваше занепокоєння. Зазначені документи будуть передаватися в архівні відділи райдержадміністрацій та міських рад, але на скільки ви знаєте, такі книги велися дуже рідко виключно за період 1944–1946 років.

Олексій Новіков: Я в курсі. Ні для кого не таємниця, що в минулому році в мене була співпраця з колишнім Кроловецьким районом, де в одному зі старостатів я відцифрував комплект книг. У них електронні версії лишилися. Стан документів поганий.

Ірина Дубок: Для таких заходів потрібно знаходити партнерів, які візьмуться за цю роботу. Наразі державні архіви здійснюють це або власними силами, або за допомогою партнерів.

Ольга Бондар: Хочу зазначити, що ці домові книги є виключними документами, які мають прямий стосунок у тих випадках, коли не зберіглися документи ДРАЦС. Це дуже важливо для людей щодо їх спадщини.

Ірина Матяш: Шановні члени засідання. Коментарі слухні, але Державна архівна служба України відповідає за документи, які зберігаються в державних

архівах. Порушена вами тема очевидна та актуальна, але мова йде про Програму оцифрування. Які будуть ще питання відносно самої програми?

Ольга Бондар: В мене прохання до Укрдержархіву, щоб центральні та обласні архіви розмістили на своїх офіційних сайтах програму оцифрування, а також процес виконання, щоб людина, яка переглядає сайт могла бачити стан оцифрування.

Олексій Новіков: Також попрошу включити в Програму оцифрування Ізмаїльський архів.

Ірина Матяш: Це рішення приймає Ізмаїльський архів, який має ініціювати входження до Програми оцифрування.

Тетяна Ємельянова: На початку своєї доповіді я зазначила, що ми дали можливість вибору директорам архівів тих видів документів, які вони вважають пріоритетними для оцифрування. Щодо Ізмаїльського архіву, то цю пропозицію має надати директор архіву.

Хочу повідомити, що Укрдержархів запропонував архівним установам узгодити показники Програми оцифрування та Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2020–2024 роки. Відповідно до останньої, буде визначено, які документи знаходяться в поганому фізичному стані, що дозволить наголошувати на їх оцифруванні учасникам програми в першу чергу.

Ірина Матяш – подякувала членам засідання та запрошеним особам за роботу та оголосила засідання закритим.

Голова громадської ради

.....

Ірина МАТЯШ

Секретар

Оксана БУБЛИК